

Detaljhandeln

Detaljhandeln anmäler oftare hot och våld än andra branscher. Anmälningarna har ökat de senaste åren, och det är mindre livsmedelsbutiker med brett sortiment och bensinstationer som anmäler mest. Muskel och ledbesvär är också en vanlig arbetsskada inom detaljhandeln.

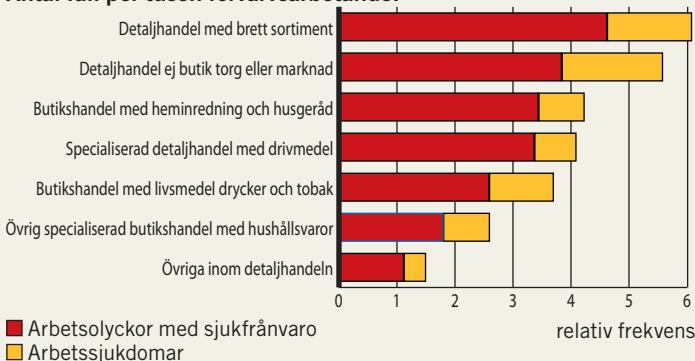
Anmälningar enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen

Enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen är en arbetsgivare skyldig att snarast anmäla dödsfall, allvarliga olyckor och tillbud till Arbetsmiljöverket. Åren 2006 - 2009 har 1 930 sådana anmälningar gjorts inom detaljhandeln. 57 procent av dessa gäller hot, våld eller rån. Dessa anmälningar har ökat från 240 till 310 under perioden.

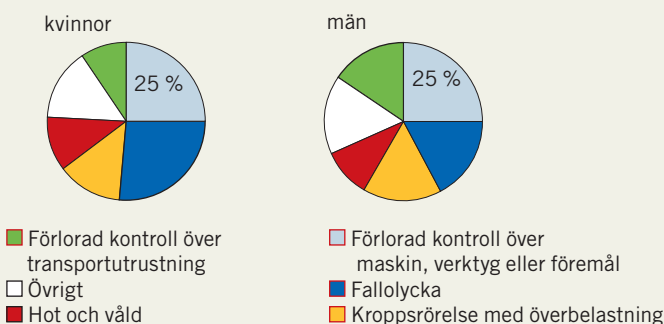
Anmälda arbetsskador enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF)

Figur 1 visar antal anmälda arbetsskador inom detaljhandeln fördelade efter bransch. Detaljhandel med brett sortiment ligger högst och tre fjärdedelar av dessa anmälningar kommer från mindre livsmedelsbutiker. Därefter kommer detaljhandel som pågår på andra ställen än butiker, torg och marknader. Dessa anmälningar gäller huvudsakligen postorder och internethandel.

Figur 1. Anmälda arbetsskador inom detaljhandeln 2006 - 2008. Antal fall per tusen förvärsarbetande.

Figur 2. Anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom detaljhandeln 2006 - 2008.

Anmälda arbetsolyckor

Åren 2006 - 2008 anmäldes 2 360 arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom detaljhandeln. Av dessa var 66 procent kvinnor (figur 2).

Anmälda arbetsolyckor på grund av hot och våld:

Inom specialiserad detaljhandel med drivmedel är en tredjedel av anmälningarna orsakade av hot och våld.

Exempel: En manlig försäljare satt i kassan på en bensinstation. Två rånare med var sitt handeldvapen kom in. De försökte tvinga till sig pengar och tryckte en pistol mot hans tinning. När de inte fick något utdelades kraftiga slag mot huvudet.

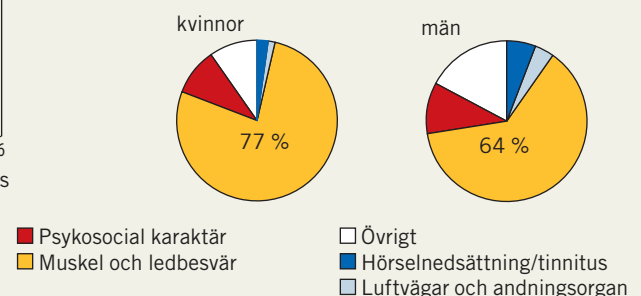
En femtedel av anmälningarna från små livsmedelshandlare med brett sortiment gäller hot och våld.

Exempel: En kvinnlig kassörskas satt kvällstid i kassan till butik med dagligvaror. En rånare med höjd yxa sprang mot henne och skrek att han ville ha pengar. Hon sa upp sig efter händelsen.

En fjärdedel av de anmälda olyckorna har orsakats av att man förlorat kontroll över en maskin, ett verktyg eller föremål.

Exempel: En försäljare i butik arbetade med uppäckning av varor från kartonger som han skar upp med kniv. Han slant och skar sig i handen.

Figur 3. Anmälda arbetssjukdomar inom detaljhandeln 2006 - 2009. Fördelade efter typ av besvär.

Anmälda arbetssjukdomar

Under perioden 2006 - 2009 anmäldes 940 arbetssjukdomar inom detaljhandeln varav 80 procent var kvinnor.

Muskel och ledbesvär utgör 77 procent av kvinnornas anmälningar (figur 3). Det kan jämföras med 50 procent för samtliga branscher.

Intervjuundersökning

Arbetsmiljöverkets arbetsmiljöundersökning bekräftar bilden ovan. 2003 - 2007 angav 20 procent inom detaljhandeln att de utsatts för våld eller hot om våld. Motsvarande andel för samtliga näringsgrenar är 14 procent. Under perioden 2004 - 2008 uppgav 10 procent av kvinnorna i branschen att de haft besvär till följd av korta upprepade arbetsmoment de senaste 12 månaderna. I samtliga branscher har 4 procent angett detta.